

Bijlage 1 - Voorgestelde budgetaanpassingen perspectiefbrief 2021

Overzicht mutaties per programma

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021 incl wijzigingen		Mutatie n.a.v. perspectiefbrief 2021		Begroting 2021 na perspectiefbrief	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0 Bestuur en ondersteuning	15.905	59.768	564	780	16.469	60.548
1 Veiligheid	2.073	25	-	-	2.073	25
2 Verkeer en vervoer	3.278	188	-	6	3.278	194
3 Economie	813	526	40	70	853	596
4 Onderwijs	3.307	464	169	150	3.476	614
5 Sport, cultuur en recreatie	5.707	197	111	74	5.818	271
6 Sociaal domein	36.186	9.410	1.954	215	38.140	9.625
7 Volksgezondheid en Milieu	11.889	11.039	343	276	12.232	11.315
8 Bouw en, wonen en Gronden	3.257	3.208	118	282	3.375	3.490
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Mutaties reserves	1.745	-	30	85	1.775	85
Totaal	84.162	84.826	3.329	1.939	87.490	86.764
Resultaat na bestemming		664		1.390-		726-
Resultaat incidenteel		866		626		1.492
Resultaat structureel		202-		2.016-		2.218-

Tabel 1 : Overzicht mutaties per programma en het nieuwe programma en begrotingssaldo

Overzicht van de voorgestelde structurele budgetaanpassingen

Structureel	2021	2022	2023	2024	2025
Aanvraag					
Onvermijdelijk					
Technische aanpassingen					
Correctie - overboekings P-lasten van 6 naar 0	-	-	-	-	-
Correctie - doorbelasting P-lasten van salarislsten naar budget R&T (0 naar 5)	-	-	-	-	-
Correctie - Startersleningen van P8 - taakveld 8.3 naar P0 - taakveld 0.5	-	-	-	-	-
Correctie - Kosten ICT omgevingswet overboeken naar OWO-ICT (P8 naar P0)	-	-	-	-	-
Correctie - Structurele dekking devices à € 25.000. € 12.500 t.l.v. Anders Werken en € 12.500 t.l.v. projectkosten OWO	-	-	-	-	-
Correctie - subsidie - Damshûs	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Correctie - Verkoop Bordena - verwijderen inkomsten en lasten	43.619	43.619	43.619	43.619	43.619
Correctie - huurinkomsten KDO Treffer GK	-	8.293	8.293	8.293	-9.407
Correctie - Taxaties WOZ (loopt niet via OWO-verrekening)	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Reserves - Storting reserve R&T i.v.m. hogere baten	-	-	-	-	-
Indexatie - Salaris met 2% (o.b.v. CBS-CEP Maart 2021)	-	350.000	350.000	350.000	350.000
Overige aanvragen					
prijsstijging - Jeugd - SD	150.000	pm	pm	pm	pm
prijsstijging - Wmo - SD	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
volume effect abo. tarief - Wmo - SD	130.000	130.000	130.000	130.000	130.000
Mobiele devices voor gemeenteraad (CYOD i.p.v. BYOD)	-	4.200	4.200	4.200	4.200
OWO Bedrijfsvoering - Archiefwet	-	25.000	25.000	25.000	25.000
	585.619	823.112	823.112	823.112	805.412

Technische aanpassingen

- De "nul" correcties gaan over het verplaatsen van lasten tussen programma's. Dit is ingegeven doordat zo de juiste kosten op het juiste programma staan. Elke regel bestaat uit twee onderdelen, namelijk een verlaging in het ene programma en een gelijke verhoging in het andere programma. In alle gevallen is het gesaldeerd effect op de begroting € 0.
- De subsidie Damshûs is de uitvoering van een besluit uit 2010. Toen is besloten om een subsidie van € 7000/jaar in één keer voor een aantal jaren uit te betalen om het entreeproject te realiseren. De afgelopen negen jaar is het budget met dit bedrag gekort. Voor 2021 is de situatie pré 2010 weer hersteld.

- De huurinkomsten voor het KDO de Treffer vallen lager uit dan initieel geraamd. Daarom worden deze naar beneden bijgesteld.
- Voor 2022 verwacht het CBS dat de salarislaster met 1,5% zullen stijgen. Daarnaast geeft het ABP aan dat de pensioenlasten met 0,5% zullen gaan stijgen.

Overige aanvragen

- Door de jaarlijkse, contractuele, indexatie van de tarieven stijgen de prijzen voor de producten die voor de jeugdzorg en de Wmo worden afgenomen.
- Het abonnementstarief voor de huishoudelijke hulp blijft een aanzuigende werking hebben wat opnieuw tot hogere kosten leidt waar geen aanvullende vergoeding vanuit het rijk tegen overstaat.
- Voor het structureel inlopen van de achterstand bij de staat van de archieven is extra geld nodig.

Knelpunten/ambities	2021	2022	2023	2024	2025
Beschikbaar stellen ontvangen middelen (kosten neutraal)					
Afschrijvingslasten - Herinrichting Bakkeveen (25 jaar)	-	-	13.580	13.580	13.580
Vrijval Afschrijvingslasten - Kredieten Bakkeveen (25 jaar)	-	-13.580	-13.580	-13.580	-13.580
Kapitaallasten kredieten					
krediet - proceskosten accommodatie VV De Sweach	-	4.000	4.000	4.000	4.000
krediet - KC De Finne ophoging IHP	-	-	-	4.204	4.204
krediet - MFA De Tynje ophoging IHP	-	-	-	11.837	11.837
krediet - Aanpassing van een schoolgebouw in verband met een scholenfusie Wijnjewoude	-	13.000	13.000	13.000	13.000
Overige aanvragen					
ophoging budgetten - Beeldkwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2021-2025	-	-	-	200.000	200.000
ophoging budget Adviesraad Sociaal Domein	10.200	10.200	10.200	10.200	10.200
Instanthouding reïntegratie budget	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Formatie					
formatie - 1 fte - omzetting structurele inhuur GT in vast dienstverband - verhoging salarispost	-	55.000	55.000	55.000	55.000
formatie - 3,45 fte - omzetting structurele inhuur WI in vast dienstverband	-	-	-	-	-
	160.200	218.620	232.200	448.241	448.241

Beschikbaar stellen ontvangen middelen (kosten neutraal)

- Voor de herinrichting van Bakkeveen worden een aantal gerelateerde maar oudere kredieten afgesloten. Dat geeft een vrijval. Vervolgens wordt er een nieuw krediet aangemaakt die een afschrijvingslast geeft van een zelfde omvang als de oude kredieten. Per saldo neutraal.

Kapitaallasten kredieten

- Voor het traject accommodatie VV De Sweach zijn en worden kosten gemaakt. Deze bedragen € 40.000,- en worden in tien jaar afgeschreven.
- Voor het onderwijs worden er een aantal kredieten aangepast. Voor de Finne en de Tynje betreft het een ophoging van de afschrijvingslasten IHP. De feitelijke bouwkredieten zijn nog niet beschikbaar gesteld. Voor Wijnjewoude gaat het aanpassing van een schoolgebouw in verband met een scholenfusie.

Overige aanvragen

- Het nieuwe beeldkwaliteitsplan geeft aan dat voor de structurele lasten onderhoud wegen vanaf 2024 € 200.000 / jaar extra nodig is.
- Voor de uitvoering van de reïntegratie activiteiten is structureel € 150.000 nodig. Dit omdat de incidentele middelen (subsidies) zijn afgelopen. Door deze middelen is het mogelijk om het overschot BUIG budget af te romen.

Formatie

- In 2019 is er een administratief medewerker op tijdelijke basis ingehuurd om de consulenten van het gebiedsteam te ondersteunen bij administratieve taken. Dit heeft voor de gewenste efficiëncyslag (de consulent kan meer dossiers behandelen) gezorgd waardoor deze ondersteuning zal worden gecontinueerd.
- Bij het team Werk en Inkomen wordt structureel 3,45 FTE ingehuurd. Deze inhuur wordt nu omgezet in vaste formatie. Dit kan kostenneutraal doordat de inhuurkosten vervallen.

				Ruimte creëren					
402	S	B	J	Overschotten BUIG budget ivm eigen risico	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000
					-400.000	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000

- Het door het Rijk beschikte budget voor de BUIG was in 2020 afdoende genoeg om de uitkeringen uit te betalen. De prognose voor de komende jaren is momenteel dat dit het geval blijft. Hierdoor vervalt de noodzaak om rekening te houden met een mogelijk eigen risico mochten er meer uitkeringen worden aangevraagd dan waar het Rijk met het bepalen van het budget rekening heeft gehouden.

Tekorten Sociaal Domein					
tekort - jeugd - SD	950.000	pm	pm	pm	pm
tekort - Wmo - SD	720.000	720.000	720.000	720.000	720.000
Herijking bezuiniging Sociaal Domein	pm	pm	pm	pm	pm
	1.670.000	720.000	720.000	720.000	720.000
Totaal Structureel (excl SD)	345.819	641.732	655.312	871.353	853.653
Totaal Structureel (incl SD)	2.015.819	1.361.732	1.375.312	1.591.353	1.573.653

- Zowel voor de jeugdzorg als de Wmo geldt dat een aantal bezuinigingen niet het effect hebben behaald waar vooraf op was gerekend. Daarom moet het tekort opnieuw worden opgenomen en worden afgedekt. Voor 2022 e.v. is voor de jeugdzorg de aanname gedaan dat de nog toe te kennen extra rijksmiddelen afdoende zullen zijn om het verwacht tekort af te dekken.

Overzicht van de voorgestelde incidentele budgetaanpassingen

Incidenteel	2021	2022	2023	2024	2025
Aanvraag					
Onvermijdelijk					
Technische aanpassingen					
Correcties - grondexploitatie ST_DEF_29032021	-485.922	-611.339	-345.664	522.095	522.511
Correctie - kosten riolering die ontbreken in het GRP (voor 2022 e.v. verwerken in het tarief)	47.000	-	-	-	-
Correctie - Incidentele middelen Jeugdzorg - 2021	-800.000	-	-	-	-
Overige aanvragen					
Implementeren Gedragscode soortbescherming gemeenten	20.000	-	-	-	-
ophoging budgetten - Beeldkwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2021-2025	-	400.000	400.000	-	-
aanpassen balies publiekscentrum nav REI ARBO	50.000	-	-	-	-
Raad					
introductie en scholing nieuwe raadsleden in 2022 (raadsbudget)	-	15.000	-	-	-
OWO					
OWO Bedrijfsvoering - Kwaliteitsborging proces zaakgericht werken	-	66.667	-	-	-
OWO Marap	70.500	-	-	-	-
	-1.098.422	-129.672	54.336	522.095	522.511

Technische aanpassingen

- Elk half jaar worden de grondexploitatie herijkt. Op dit moment is de prognose dat de jaren 2021, 2022 en 2024 een voordeliger effect geven dan eerder geraamd. Voor de jaren 2024 en 2025 wordt een nadeliger effect verwacht.
- Bij het bepalen van de kosten van het GRP is de inzet van één medewerker niet meegenomen. Deze moet incidenteel gedekt worden in 2021. Voor 2022 zal deze worden verwerkt in de rioolheffing.
- Voor 2022 en 2023 is er incidenteel budget nodig om de schade door de droge zomers versneld te herstellen. Vanaf 2024 wordt het budget structureel verhoogt voor het regulier onderhoud.
- De huidige balies in de hal voldoen niet aan de ARBO eisen. Voor de benodigde aanpassingen is in 2021 eenmalig € 50.000 nodig.

Raad

- Elke nieuwe raadsperiode krijgen de dan gekozen raadsleden diverse cursussen aangeboden om hen te ondersteunen in de uitvoering van het raadswerk.

OWO

- Voor het zaakgericht werken is in 2022 eenmalig € 200.000 nodig. Hiervan wordt 1/3 deel doorbelast naar Opsterland.
- Voor 2021 zijn er aanvullende middelen nodig voor de invoering van het nieuwe financieel pakket en om de achterstanden bij het archief weg te werken.

Kneipunten/ambities	2021	2022	2023	2024	2025
Beschikbaar stellen ontvangen middelen (kosten neutraal)					
Herinrichting De Brink Bakkeveen	-	-	-	-	-
Vrijval kredieten tbv Bakkeveen	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage regeling Reductie energiegebruik woningen (RREW)	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage Extern Advies Warmtetransitie (EAW)	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage Frysk Taalbelied (Prov. Fryslân)	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen subsidie 'energiecoaches voor gemeenten in Fryslân' (RREW)	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage Regiodeal - Programma Geweldig Gorredijk	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage uit REACT EU voor participatiebudget (ESF)	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage Kerkenvisie (MinOCW)	50.000	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage Regiodeal - Natuur en Veerkrachtig Landschap	-	-	-	-	-
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage 2021-2025 Regionaal Orgaan verkeersveiligheid Fryslân (ROF)	-5.947	-5.947	-5.947	-5.947	-5.947
Beschikbaar stellen middelen uit specifieke bijdrage SUVIS regeling - It Ambyld	-	-	-	-	-
	44.053	-5.947	-5.947	-5.947	-5.947

Beschikbaar stellen ontvangen middelen (kosten neutraal)

- De posten "Beschikbaar stellen..." : In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moeten de ontvangen subsidies en de bijbehorende uitgaven worden vrijgegeven. Dat betekent dat de aan inkomstenkant de begroting wordt opgehoogd met het te ontvangen subsidie bedrag en aan de uitgavenkant wordt opgehoogd met het uit te geven subsidiebedrag. In alle gevallen is het effect per saldo in evenwicht.
- De subsidie voor de kerkenvisie wordt via de algemene uitkering (meicirculaire) beschikbaar gesteld (inkomstenkant). De opgenomen mutatie betreft de ophoging van de uitgavenkant. Per saldo is deze mutatie dus ook in evenwicht.

Overige aanvragen	2021	2022	2023	2024	2025
Budget - Ondersteuning IHP en verordening onderwijshuisvesting	19.320	-	-	-	-
onderzoek burgerpeiling (min. € 20.000 - max. € 35.000)	20.000	-	-	-	-
deelnamen Friese Projectenmachine (werving EU subsidies)	5.400	12.330	19.200	-	-
Formatie					
formatie - 0,89 fte - project communicatie	-	66.750	66.750	-	-
formatie - 0,5 fte - heronderzoeken bij team Werk en Inkomen	-	40.000	40.000	-	-
inhuur - WI mbt wet inburgering	-	60.000	60.000	-	-
inhuur - tijdelijk - Programma Geweldig Gorredijk - progr. team (REGIOdeal)	25.200	37.800	37.800	37.800	-
Bijstelling begroting invoering omgevingswet capaciteit	185.000	270.000	-	-	-
formatie en inhuur - tijdelijke - 1 fte - projectleider en ondersteuning voor projecten en ontwik	68.700	116.000	57.300	-	-
inhuur - extra capaciteit RO t.l.v. reserve KOM plannen	-	-	-	-	-
inhuur - capaciteit voor welstand en erfgoed t.l.v. reserve KOM plannen	-	-	-	-	-
formatie - 0,77 fte - adviseur verkeer (2021 inhuur, 2022 e.v. formatie)	30.000	30.000	-	-	-
formatie - 2 fte - Versterken en professionaliseren van de toegang Sociaal Domein v3	75.000	150.000	150.000	75.000	-
	428.620	782.880	431.050	112.800	-
Totaal Incidenteel	-625.749	647.261	479.439	628.948	516.564

Overige aanvragen

- Voor het opstellen van het nieuwe IHP en de bijbehorende verordening onderwijshuisvesting is aanvullende ondersteuning en expertise nodig. Hiervoor zijn eenmalig extra middelen nodig.
- In de begroting 2021 is opgenomen dat er een onderzoek wordt gedaan om de waardering voor de dienstverlening te meten. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt waar de dienstverlening kan worden verbeterd en wat door inwoners wel en wat niet wordt gewaardeerd. Het betreft hier een eerste 0 meting zodat de organisatie vervolgens aan de slag kan om daar waar nodig de dienstverlening aan te passen.
- Zie perspectiefbrief voor de toelichting.

Formatie

- In 2019 is een communicatiemedewerker projecten tijdelijk (voor 3 jaar) aangesteld, voor 32 uur per week. Deze medewerker ondersteunt de strategische projectcommunicatie maar wordt ook breder in de organisatie ingezet (ondersteuning taalcoaches etc). Naast het uitvoerend werk in projecten bestaat een belangrijk onderdeel van haar werk bestaat uit het opmaken van nieuwsbrieven, websites of andere communicatie-uitingen en het organiseren van evenementen. Daarbij faciliteert ze ook externe partijen zoals WEN, de energiecoaches etc. De werkzaamheden zijn nog niet afgerond daarom worden voor 2 jaar nog middelen gevraagd.
- Het heronderzoek uit 2017 was voor het gehele bestand. In het vervolg is onderscheid gemaakt in de afstand tot de arbeidsmarkt, en is een flexibele oproepstermijn gehanteerd. Hierdoor hoefden er jaarlijks minder heronderzoeken te worden uitgevoerd. Dit is met tijdelijke middelen voortgezet. Om in 2022 en 2023 ook heronderzoeken te kunnen uitvoeren zijn extra middelen nodig.
- Met de totstandkoming van de wet inburgering is er in 2018 voor gekozen om voor de uitvoering van deze wet jaarlijks flexibel hierop in te huren.

- In de begroting is jaarlijks tot en met 2021 rekening gehouden met een bedrag voor inhuur van € 60.000. Nu met de komst van de nieuwe wet inburgering willen we opnieuw voor de komende jaren gebruik blijven maken van de flexibele schil en vragen akkoord te gaan met de inhuur voor de komende jaren twee jaren.
- Voor de uitvoering van het programma Geweldig Gorredijk, dus zowel de ambtelijke inventarisatie van projecten en inspanningen als ook de uitkomsten van Dorpsdialoog, is een programmteam nodig dat verantwoordelijk is voor de realisatie. Voor de invulling van het programmteam zal voor de rollen communicatie en programmamanagement ondersteuning (PMO), extern ingehuurd moeten worden omdat de eigen organisatie daarvoor geen capaciteit kan leveren. Binnen de regiodeal is op bestuurlijk niveau tussen de zeven partners afgesproken dat de rijksbijdrage regiodeal tot maximaal 3% mag worden belast met overheadkosten. Deze worden al ingezet voor de Dorpsdialoog. Hierdoor zijn extra middelen nodig.
- De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1-7-2022. Hiermee loopt het invoeringsprogramma langer door. Ook na de invoeringsdatum van 1-7-2022 worden nog activiteiten uitgevoerd waarvoor kosten worden gemaakt. De invoering vraagt een aanzienlijke inzet van uren van medewerkers van met name het team samenwerken. Die uren zijn niet zonder meer beschikbaar. Een optie is de uren die nodig zijn voor reguliere taken, te laten invullen door externe inhuur. Hiervoor is aanvullend eenmalig budget nodig.
- Het tekort aan projectleiding heeft een structureel karakter, we zien een toenemende behoefte aan projectmatig werken / programmatisch werken etc. Voorstel is om vooralsnog voor 2 jaar iemand aan te trekken om eerst tijdelijk dit tekort op te vangen. Alternatief is om in te huren, deze kosten zijn echter aanmerkelijk hoger. 1 fte projectleider (schaal 10) voor 2 jaar: 2021 (vanaf september), 2022 en 2023 (tot september) en extra capaciteit MFA Tynje inhuur a € 40.000,- voor 2021 en € 30.000 voor 2022.
- Met betrekking tot de RO capaciteit zien we ook een noodzaak tot extra inzet, zeker in combinatie met de implementatie van de omgevingswet. Ook daarvoor is capaciteit nodig, dit is echter in een afzonderlijke aanvraag opgenomen. De extra capaciteit voor inhuur RO kan gedekt worden uit de reserve plannen.
- Het is noodzakelijk om een erfgoedverordening en het gemeentelijk welstandsbeleid te actualiseren vanwege de voorbereiding op de Omgevingswet, de Erfgoedwet, de Wet archeologische Monumentenzorg en een verouderde (uit 2006) gemeentelijke monumentenverordening. De implementatie van de Omgevingswet en het opstellen van de Omgevingsvisie leggen een groot beslag op de capaciteit binnen het Omgevingsdomein. Daarom passen deze activiteiten niet binnen de reguliere formatie. Voor de begroting 2019 zijn incidentele middelen opgenomen die eerder niet zijn benut en zijn vrijgevallen in de reserve plannen. Met deze perspectiefaanvraag stellen wij voor om de middelen alsnog in te zetten.
- De toename van betrokkenheid van inwoners, de participatie en initiatieven zorgen ervoor dat verkeersgerelateerde vraagstukken blijven afkomen op onze gemeente. Om deze vraagstukken adequaat te behandelen is expertise in eigen huis noodzakelijk. Het afgelopen jaar is in de praktijk ondervonden dat dit niet kan worden ondervangen door ad hoc inhuur van kennis. Daarom wordt eerst voor 2 jaar gezocht naar iemand op tijdelijke basis.
- Voor wat betreft de (lokale gemeentelijke) Toegang en de Data-analist is een duidelijke versterking nodig. Zowel het onderzoeksrapport van de Visitatiecommissie VNG als de evaluatie van de Taskforce Jeugd Friesland doen aanbevelingen om deze functies zowel kwalitatief als kwantitatief te versterken. Door een scherpere triage bij de "toegangspoort" willen we inwoners waar mogelijk verwijzen naar preventieve laagdrempelige, algemene of voorliggende voorzieningen. Hiermee voorkomen we dat onnodig (langdurige en/of specialistische) zorg en ondersteuning worden ingezet. Door middel van een versterkte Toegang streven we ernaar de uitgaven terug te brengen. Door middel van het inzetten van een data-analist ontwikkelen we betere sturingsgegevens. Beide investeringen zijn noodzakelijk voor het realiseren van de forse bezuinigingsopgave in het sociaal domein. We denken met deze kwaliteitsslag, versterking van de Toegang en het analyseren van data, ca 5% van de aanvragen om ondersteuning en zorg te kunnen verwijzen naar algemene en voorliggende voorzieningen.